

VERENIGING oud harlingen

OPGERICHT 8 NOVEMBER 1954



Jaarverslag 2015

Bestuur, functie en taken

Het bestuur is in 2015 als volgt samengesteld:

- A.F. Visser (voorzitter) pers, correspondentie, redactie
- M. Funk (secretaris) correspondentie
- F.G.M. Attema (penningmeester) ledenadministratie, regeling Klein maar Fijn
- C.H. Elsinga (lid) website, pers, correspondentie
- T.H. Huitenga (lid) bouwzaken
- J.D. Koning (lid) gemeentelijk beleid
- C. Huizenga (lid) notulist

Verder leveren verschillende werkgroepen een belangrijke bijdrage aan de activiteiten van de vereniging (zie verderop). Iedere werkgroep zit bij een bestuurslid in portefeuille.

Ledenbijeenkomsten

Tijdens de Voorjaarsvergadering van 14 april stonden een bestuursverkiezing, de Havenisten, Harlinger erfgoed, de tipgever achter 'Anna Casparii' en een meesterkleermaker op de agenda.

Op 20 november werd er in een goed gevuld Trebol aandachtig geluisterd naar een presentatie over de geschiedenis van het interieur van het stadhuis. Ook was er voor het boek 'Harlingen, geschiedenis van de Friese Havenstad', 'Harlingen herontdekt' en 'Achter een Harlinger voordeur' veel aandacht.

Beleid en overleg

- *Gemeente – college:* Met de wethouder is tweemaal overleg gevoerd. Onderwerpen waren de nieuwe Stichting Monumenten Harlingen, onderhoud van de Joodse begraafplaats, wederom de sanitaire voorziening in de Zuidoostersingel, eventuele negatieve gevolgen van zoutwinning, de tegels van het Entrepotgebouw, beleidsnotitie Archeologie, actualisatie van de Welstandsnota, een monumentendepot, de aanbouw bij het Havenmantsje, restauratie van grafstenen van het talud van de Algemene Begraafplaats, het terrassenbeleid en het Harmenspark.

De Welstandsnota: Veel panden in de stad zijn tijdens de neoclassicisme van een nieuwe gevel voorzien. Daarom wil Oud Harlingen de kleuren aanhouden die in die tijd in zwang waren. Het gaat dan bijvoorbeeld om zeer donkergroen, hardsteen grijs, zeer donkerblauw, wit, sienna en oker. Dit bredere kleurenpalet, wat door ons is bepleit, is door de gemeente overgenomen.

Stichting Monumenten Harlingen: De vereniging Oud Harlingen heeft geopperd tot de oprichting van deze stichting te komen, die als doel heeft het bewaren, restaureren en conserveren van onder andere de bruggen en de sluizen. Het bestuur heeft namen van personen aangedragen om zitting te nemen in het bestuur van de op te richten stichting. Namens Oud Harlingen is Fred Attema penningmeester van deze stichting.

VERENIGING oud harlingen

OPGERICHT 8 NOVEMBER 1954



- *Gemeente – Openbare werken:* Met Openbare Werken is enkele malen over diepcontainers in de Hoogstraat overlegd. Ook is gesproken over de gemeentelijke plannen voor het Harmenspark. Oud Harlingen maakte bezwaar tegen de kapvergunning die de gemeente had aangevraagd en verleend. Om diverse redenen is de uitvoering van het gemeentelijke plan opgeschort; in de loop van 2016 komt er een nieuw plan van aanpak voor het Harmenspark.
- *Bouwvereniging:* Met de Bouwvereniging is gesproken over de invulling van het Dukdalfterrein. De heer Jan Otto Schilstra presenteerde aan diverse belangstellenden twee plannen. Het is een hele puzzel om aan alle wensen van mensen tegemoet te komen. Duidelijk is geworden, dat aan de kant van de Zuiderhaven koopwoningen zullen worden geplaatst; de rest wordt 'huur'.
- *Participantenoverleg:* Oud Harlingen vormt samen met andere bestuurlijke cultuur-historische organisaties sinds 2007 het Participantenoverleg. Tweemaal per jaar worden lopende, komende en mogelijke nieuwe gezamenlijke projecten besproken.

Ledental (portefeuille F.G.M. Attema)

Oud Harlingen ging in 2015 van start met 1454 leden. In de loop van het jaar moesten helaas 40 leden wegens opzegging, overlijden of wanbetaling van de lijst worden afgevoerd. Naar aanleiding van de ledenwerfactie in het najaar meldden zich vele nieuwe enthousiaste leden, zodat de vereniging per 31 december 2015 niet minder dan 1513 leden telde.

Werkgroep Bouwzaken (portefeuille T.H. Huitenga en J.D. Koning)

De werkgroep Bouwzaken kwam regelmatig in de Groenlandvaarder bijeen om verleende bouwaanvragen te beoordelen. Oordeelt de werkgroep dat een en ander niet historisch en/of cultureel verantwoord is, dan wordt een negatief advies aan het bestuur van Oud Harlingen voorgelegd. Het bestuur beoordeelt vervolgens of stappen worden ondernomen. De werkgroep bekeek onder meer een aanvraag van 'Horecaplein Grote Bredeplaats' betreffende het verplaatsen van de kiosk op het plein en het verwijderen van het monument van Tjerk Hiddes. Het afbreken van het monument, geschonken door de inwoners van de stad, is voor Oud Harlingen niet bespreekbaar. Verder werd het nieuwe interieur van het stadhuis aan de werkgroep gepresenteerd. Ook zijn de plannen voor het Havenhûs en het Dukdalfterrein besproken. De aanbevelingen van Oud Harlingen zijn merendeels overgenomen. Zorginstelling de Herbergier is voornemens in de oude Prinses Julianaschool appartementen voor ouderen plus een beheerdersappartement te bouwen. Over deze plannen is met de instelling een positief gesprek geweest.

De bouwcommissie maakt zich zorgen over de vrijheid inzake de kleur van deuren of kozijnen. De groep vindt de kleuren vaak te opzichtig. Een andere zorg is dat het de laatste tijd veel voorkomt, dat met een verbouwing wordt begonnen zonder vergunning. Dat er extra menskracht zou moeten komen wat betreft handhaving, is door de vereniging al enkele malen bij de gemeente aangegeven.

VERENIGING oud harlingen

opgericht 8 november 1954



Redactie Magazine (portefeuille A.F. Visser)

Op donderdag 5 november werd het 31ste Magazine van Oud Harlingen gepresenteerd in de gehoorzaal van het Hannemahuis. Een volle zaal maakte kennis met de aëroklinoskoop, kreeg kerkraden van de Grote Kerk liggend op straat voorgeschoteld, en liep een virtueel rondje langs alle bewoners van de Schritsen: van de Tieng Tang tot Tiny Hoed en van de Belg tot Tsjiep Tsjiep asland kroade. Er werd voorgerekend dat in de 30 Magazines inmiddels zo'n 1150 bladzijden met Harlinger historie is vastgelegd: een enorme bron van informatie. Ook dit jaar zetten weer allerlei schrijvers hun herinneringen op papier. Daarmee blijven veel verhalen bewaard die anders niet meer terug te vinden zouden zijn - sommige dingen zitten nu eenmaal enkel nog in iemands geheugen. Het eerste exemplaar wordt traditiegetrouw uitgereikt aan iemand die zich verdienstelijk heeft gemaakt voor het Magazine, de vereniging of de geschiedschrijving van Harlingen in het algemeen. Ditmaal viel die eer te beurt aan de heer Jan Norg. De avond werd muzikaal ondersteund door Pieter Mensonides.

Werkgroep Muurschilderingen (portefeuille F.G.M. Attema)

In een verzoek van Guido Berends om op de gevel van de oude visrokerij van de firma Lichtendahl opschriften terug te brengen is voorzien, mede dankzij een flinke donatie van Franz Seinen. Berends pakte ook het voegwerk aan: het pand is nu een plaatje!

Onder leiding van de werkgroep wordt onderhoud uitgevoerd aan de bestaande muurschilderingen.

Werkgroep Filmfonds (portefeuille F.G.M. Attema)

Het Filmfonds verzorgde op verzoek 2 filmvertoningen, en toonde ook beelden bij de vergaderingen van Oud Harlingen en de Instuif tijdens de Visserijdagen. Cor Balt nam alle technische zaken voor zijn rekening en Anneke Visser, Tineke Huitenga en Willem Visser het bijbehorende spraakmakende commentaar. In 2015 is ruim een uur aan oude filmbeelden aan het archief toegevoegd. Op 15 november zetten het Noordelijk Film Festival Jacob Roorda in het zonnetje. Hij heeft de grootste persoonlijke amateurfilm-collectie van Friesland en het Filmfonds bevat ook beelden van zijn hand.

Werkgroep Se Suuden en Se Wuuden (portefeuille C.H. Elsinga)

Onze 'taalclub' heeft ten doel het gesproken en geschreven Harlinger stadsdialect vast te leggen. In 2012 zijn Harlinger liedjes en cabarettteksten gebundeld, in 2014 woorden en uitdrukkingen. Ook is een voorstel gedaan voor een uniforme spellingswijze van het Harlingers. In 2015 had de werkgroep nogal te kampen met ziekte. Niettemin is gestart met het inventariseren van de straatnamen in Harlingen. De groep is doende om hiervan - in welke vorm dan ook - een overzicht te maken: waarom die naam? Wat betekent die? Wat is er zo bijzonder aan die straat of steeg? Een leuk project waar de club weer een poosje zoet mee is en waarbij ook verrassende zaken naar boven komen.

VERENIGING oud harlingen

opgericht 8 november 1954



Werkgroep Stadshistorie (portefeuille C.H. Elsinga)

In de Werkgroep Stadshistorie is een aantal actieve leden voortdurend bezig met de historie van de stad. In 2015 kwam 'Handel, wandel en scheepvaart' tot stand: een 'wanderverhaal' over de tijd dat Harlingen een bloeiende periode meemaakte. De wandeling vestigt onder andere de aandacht op de pakhuisnamen in de stad. Verder werd meegewerkt aan een update van de wandeling 'De Doopsgezinden in Harlingen', die de invloed van Doopsgezinde vluchtelingen op de stad belicht. Beide wandelingen zijn aan te vragen bij de Stichting Stadsgidsen Harlingen.

De werkgroep houdt zich verder bezig met het beantwoorden van vragen van derden, en hulp aan bijvoorbeeld oud-Harlingers die doende zijn het spoor van hun familie terug te volgen.

Werkgroep Archiefonderzoek (portefeuille C.H. Elsinga)

De werkgroep telt ruim 10 leden, die bezig zijn informatie over te nemen uit ca. 14000 verkoopaktes van panden in de Harlinger binnenstad. Gegevens uit 7500 aktes zijn inmiddels digitaal beschikbaar gemaakt via www.kleinekerkstraat.nl. Het project komt mede tot stand dankzij de Freonen fan de Argiven Fryslân. Eind 2015 volgden veel werkgroepleden een cursus 'Nog ouder schrift', verzorgd door Stefan Elsinga en Jeanine Otten, die de werkgroep ook inhoudelijk leiden.

Projectgroep 'Oud Harlingen, 60 jaar jong!' (portefeuille C.H. Elsinga)

In 2015 waren er de laatste lustrumactiviteiten, achtereenvolgens een Pienehassesquiz in restaurant Stoof aan het Franekereind, interviews met ouderen over geurtjes uit het verleden (compleet met een 'Parfumerie van het Verleden' in het Hannemahuis) en drie opvoeringen in Trebol van het muzikale toneelstuk Het Heimwee (naar de roman 'Anna Casparii' van Theun de Vries). Dit laatste gebeurde in samenwerking met het Harlinger Volkstoneel. Een deskundige jury koos in zaal De Lichtboei uit een elftal optredens de beste nieuwe 'Harlinger hit'. Winnaar werd het lied 'Mien Harlingen' met tekst van Carla Gonggrijp en muziek van Ko Bonnema. Het jubileum werd afgesloten met een compilatie van filmbeelden van alle activiteiten, getoond tijdens de Visserijdagen in Trebol.

Subsidiefonds Klein maar Fijn (portefeuille F.G.M. Attema)

In de loop van 2015 zijn drie aanvragen binnengekomen voor een financiële bijdrage voor een kleine restauratie. Twee daarvan zijn inmiddels al gerealiseerd.

Verdere activiteiten en gebeurtenissen

- *Gift Havenisten*: tijdens de Voorjaarsvergadering kon mr. J.A.IJ. Van Giffen, beheerder van het eeuwenoude Havenistenfonds, melden dat het batig saldo van de organisatie deels aan de Vereniging Oud Harlingen is geschonken, ten behoeve van het Juridisch Fonds.
- *Muurstenen*: op 10 juli onthulden oud-directeuren Geert Noorman en Henk de With elk een gevelsteen van de oude Schefferschool. De stenen waren bij verhuizing en fusie van de school veiliggesteld door de familie Noorman.

VERENIGING oud harlingen

opgericht 8 november 1954



Dankzij de medewerking van Jan en Nardy Faber konden ze nu in het voormalige schoolgebouw worden teruggeplaatst.

- *Plaquette*: naar aanleiding van de publiciteit rond de muurstenen kwam van de zolder van Henk de With een plaquette tevoorschijn, waarop A.C.W. Scheffer staat afgebeeld. De plaquette is inmiddels aan Oud Harlingen geschonken. Onduidelijk is nog wie de 'J. Kuiken' is, die het kunstwerk vervaardigde.
- *Stadsschouw*: jaarlijks trekt het bestuur van Oud Harlingen door een deel van de binnenstad om knelpunten te inventariseren en ook huiseigenaren te bedanken, zo ook op 8 augustus. Grote Ossenmarkt 11 wordt door huiseigenaar de heer Vosnack samen met bouwbedrijf H. van der Zee grondig opgeknapt. De gevel van Juwelier Bontekoe op de hoek Voorstraat/Kleine Kerkstraat is eveneens aangepakt: stucwerk, muurankers, goten, zink- en schilderwerk: alles ziet er weer pico bello uit. In de Zuiderstraat werd het voormalige pakhuis Cornwerd door Frank Bida en Myrthe Huizenga verbouwd tot comfortabel woonhuis. Op de gevel prijkt weer de oude naam: Moscow. Op de Brouwersstraat werd het oude pand van Peter Kuiper door Irene van Schoonhoven gerestaureerd. Alle huiseigenaren werden door het bestuur in de bloemetjes gezet.
- *Instuif*: op 29 augustus was de traditionele, zeer druk bezochte Instuif in Trebol, met films van het Filmfonds en een fototentoonstelling van Jaap van der Veen. Ook werd de uitslag bekend gemaakt van een selfiewedstrijd, die de vereniging de maanden daarvoor was gestart.
- *Open Monumentendag*: op 12 september was de Open Monumentendag in het centrum van de stad met als thema 'Kunst en Ambacht'.
- *Harlinger geschiedenisboek*: tijdens de Najaarsvergadering in november kon, na een jarenlange aanloop, het boek 'Harlingen, geschiedenis van de Friese havenstad' gepresenteerd worden. De publicatie kwam mede dankzij een gift van Oud Harlingen tot stand.
- *Winterborrel*: bestuursleden en tientallen vrijwilligers van Oud Harlingen ontmoetten elkaar op 12 december tijdens de Winterborrel in restaurant Anna Casparii. De vereniging bedankt hiermee iedereen die zich gedurende het jaar voor Oud Harlingen inzet.
- *Zoutwinning*: om duidelijkheid te krijgen over de kans op bodemverzakkingen in Harlingen door de voorgenomen zoutwinning, en over de afhandeling van eventuele schade aan huizen als gevolg van de bodemdaling, klopte Oud Harlingen in 2015 aan bij onder andere de Onderzoeksraad voor Veiligheid, de Technische Commissie Bodembeweging, de Vaste Kamercommissie voor Economische Zaken, minister Kamp en Frisia Zout B.V. Ook was er contact met onderzoekers van universiteiten en andere ondergrondskundigen. Naar mening van Oud Harlingen kan de voorgenomen zoutwinning onder de Waddenzee niet plaatsvinden alvorens het door de Onderzoeksraad bedoelde onderzoek de eventuele risico's zo goed mogelijk heeft doen inschatten en de eventuele risico's zijn geminimaliseerd tot een niveau, dat - ook plaatselijk - maatschappelijk aanvaardbaar wordt geacht.